

Protokół

45. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 28 września 2009 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1).

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu z 44. posiedzenia Komisji z dnia 6 maja 2008 roku.
3. Omówienie nowego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji dotyczącego Komisji.
4. Omówienie projektu nowego regulaminu Komisji.
5. Inne sprawy bieżące.
6. Dokończenie omawiania wykazu nazw geograficznych dot. Szwajcarii oraz omówienie wykazów nazw geograficznych Hiszpanii, Portugalii, Niemiec i Austrii.
7. Wolne wnioski.

Obrady prowadził dr inż. Waldemar Rudnicki, Przewodniczący Komisji.

Ad. 1. Przewodniczący przywitał członków Komisji oraz rozdał 11. zeszyt *Nazewnictwa geograficznego świata – Europa, część I*.

Dyrektor Departamentu Geodezji, Kartografii i Systemów Informacji Geograficznej Jerzy Zieliński wręczył, w imieniu Głównego Geodety Kraju, nominację na członka Komisji p. Bogumile Więclaw z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Przewodniczący poprosił o uczczenie chwilą ciszy Zbigniewa Obidowskiego – wieloletniego członka Komisji, zmarłego w maju b.r.

Ad. 2. Do protokołu zgłoszono kilka uwag redakcyjnych. A. Czerny poinformował, że pytania dotyczące zapisu wielką bądź małą literą nazw budowli, o których dyskutowano na poprzednim posiedzeniu, zostały przekazane Komisji Ortograficzno-Onomastycznej Rady Języka Polskiego, która uznała zagadnienie za ważne. Pytania miały być omawiane na wrześniowym posiedzeniu Komisji Ortograficzno-Onomastycznej, jednak ostatecznie zostały przeniesione na posiedzenie październikowe.

Na poprzednim posiedzeniu pozostawiono do wyjaśnienia z Ministerstwem Spraw Zagranicznych polską oficjalną nazwę dla Boliwii. Ponieważ MSZ zaproponował stosowanie nazwy *Wielonarodowe Państwo Boliwii*, a poloniści uznali, że poprawną nazwą będzie *Wielonarodowe Państwo Boliwia*, Komisja postanowiła jeszcze poczekać z przyjęciem tej nazwy, do czasu kolejnych konsultacji z MSZ.

Na poprzednim posiedzeniu pozostawiono również do wyjaśnienia zasadność wprowadzenia egzonimu *Wyspa Świętego Tomasza* dla jednostki administracyjnej (wątpliwości budziło to, czy wyspa ta faktycznie stanowi jednostkę administracyjną). M. Zych wyjaśnił, że wg gazetera świata amerykańskiej National Geospatial-Intelligence Agency, wykazu jednostek administracyjnych Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej, wykazu jednostek administracyjnych publikowanego przez ONZ oraz wielu innych stron internetowych Wyspy Świętego Tomasza i Książęca dzielą się na dwie jednostki administracyjne pierwszego rzędu: Wyspę Świętego Tomasza i Wyspę Książęcą (z których ta pierwsza jednostka dzieli się na kolejnych 6 jednostek drugiego rzędu, a w skład Wyspy

Książęcej wchodzi tylko jedna jednostka drugiego rzędu – Pagué). Po tych wyjaśnieniach Komisja postanowiła przyjąć egzonim *Wyspa Świętego Tomasza* dla jednostki administracyjnej (12 głosów za, 0 przeciw, 2 wstrzymujące się).

Po uwzględnieniu ww. poprawek protokół przyjęto jednogłośnie (14 głosów za).

Ad. 3. M. Zych poinformował, że 24 czerwca zostało podpisane rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu i zakresu działania Państwowej Rady Geodezyjnej i Kartograficznej i Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski oraz zasad wynagradzania ich członków, które weszło w życie 22 lipca b.r. Rozporządzenie zmienia dotychczasowe, obowiązujące od 2000 r., a zawarte w nim zmiany dotyczą zakresu prac Komisji oraz zasad jej finansowania.

W zakresie prac Komisji zostały formalnie uściśnione zadania, które Komisja wykonywała od dawna, pomimo braku precyzyjnych regulacji. Do zadań Komisji dodane zostało „proponowanie do użytku międzynarodowego obcojęzycznych form nazw ważniejszych obiektów geograficznych położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Nowością jest również określenie częstotliwości z jaką powinny ukazywać się wykazy polskich egzonimów, oraz wyraźne stwierdzenie, że podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinny stosować nazwy ustalone przez Komisję (tym samym wprowadzono analogiczny zapis jak obowiązujący przy ustalaniu przez Komisję Nazw Miejscowości i Obiektów Fizjograficznych nazw z obszaru Polski).

Odnośnie finansowania zostały wyraźnie określone zasady pokrywania kosztów wszelkich publikacji Komisji, jej posiedzeń, a także wyjazdów na konferencje międzynarodowe – brak precyzyjnych zapisów w dotychczasowym rozporządzeniu niejednokrotnie doprowadzał do tego, że prace Komisji były wstrzymywane z powodu braku decyzji kto i w jaki sposób ma je finansować.

Ad. 4. Wejście w życie nowego rozporządzenia spowodowało konieczność dostosowania do niego regulaminu prac Komisji. Propozycję nowego regulaminu, opracowaną przez prezydium Komisji, odczytał przewodniczący.

Poza drobnymi korektami redakcyjnymi dyskutowano nad paragrafem dotyczącym zadań wiceprzewodniczącego Komisji, udostępniania na stronie internetowej bieżących decyzji Komisji oraz zaproponowano dodanie paragrafu o finansowaniu prac Komisji.

Propozycja regulaminu, po naniesieniu zmian zatwierdzonych przez Komisję, zostanie przekazana do opinii Departamentu Prawno-Legislacyjnego Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, a następnie zostanie jeszcze raz przedstawiona Komisji celem ostatecznego przyjęcia.

Ad. 5. M. Zych poinformował, że na internetowej stronie Komisji ukazała się aktualizacja wykazu „Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”. Systematycznie są również zamieszczane starsze wykazy nazewnicze – obecnie jest już zamieszczonych większość wykazów z lat 70., 80. i 90., a przekazane do zamieszczenia zostały już wykazy z lat 50., ostatnie z lat 90. i najnowszy 11. zeszyt „Nazewnictwa geograficznego świata”.

W piśmie nadesłanym do Komisji z polskiej sekcji tłumaczeniowej Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej zapytano, czy określenie *Śródziemnomorze* dla regionu jest poprawne. W czasie dyskusji stwierdzono, że termin ten nie jest stosowany w geografii, pojawia się jednak np. w publikacjach historycznych. Jednak z językowego punktu widzenia słowo *Śródziemnomorze* nie jest poprawne i nie powinno być zalecane. Stosowane

dotychczas przez polską sekcję tłumaczeniową określenie *Region Morza Śródziemnego* jest poprawne, a Komisja nie widzi potrzeby zastępowania go innym.

M. Zych zaproponował kilka zmian w nazewnictwie dotychczas przyjętych wykazów. W dotychczasowych wykazach błędnie podany był zapis w polskiej transkrypcji dla ukraińskiego miasta jako *Skole*, gdy poprawnie powinno być *Skole*. Ponieważ miasto to znane jest w Polsce pod nazwą **Skole** zaproponował aby przyjąć ją jako zalecaną – Komisja przez aklamację przyjęła tą propozycję. Również przez aklamację zaakceptowano propozycję przyjęcia nazwy **katedra Łacińska** dla świątyni we Lwowie. Znany włoski klasztor i wzgórze na którym się znajduje ma oficjalną włoską nazwę w postaci *Montecassino*. Ponieważ w Polsce przyjęty jest dla nich nieco odmienny zapis, Komisja postanowiła, przez aklamację, przyjąć nazwy **Monte Cassino** jako polskie egzonimy dla wzgórze i klasztoru. Przez aklamację postanowiono skasować egzonim **Wielki Manchester** dla jednostki administracyjnej w Wielkiej Brytanii – jednostka taka (metropolitan county) istniała do 1986 roku, poczym została podzielona na 10 mniejszych jednostek (metropolitan districts).

M. Zych poinformował, że obecnie język karakałpacki zapisywany jest zmodyfikowanym alfabetem łacińskim, a nie alfabetem cyrylicy. Zalecenia Komisji odnośnie transkrypcji i transliteracji nazw z tego języka są zatem nieaktualne – Komisja bez głosu sprzeciwu wycofała zalecenia dotyczące latynizacji dla tego języka, zalecając jednocześnie zapis nazw karakałpackich alfabetem łacińskim.

M. Zych poinformował również, że na Grenlandii od 21 czerwca jedynym językiem urzędowym jest grenlandzki, dlatego należy zweryfikować wykaz nazw geograficznych z obszaru Grenlandii i zdecydować, czy w przypadku niektórych obiektów nie należy zalecać do stosowania dotychczasowych nazw duńskich.

1 września weszła w życie nowa konstytucja Świętej Heleny. Terytorium otrzymało nową oficjalną nazwę (Saint Helena, Ascension and Tristan da Cunha), zlikwidowany został status dependencji dla Wyspy Wniebowstąpienia i wysp Tristan da Cunha, które stały się wraz ze Świętą Heleną równoprawnymi częściami terytorium. Obecnie każda z części ma bardzo szeroką autonomię, a wspólnymi dla nich są tylko: gubernator generalny, prokurator generalny, sąd najwyższy i sąd apelacyjny. Wprowadzenie nowej oficjalnej nazwy dla tego terytorium wymaga wprowadzenia jej polskiego odpowiednika. Ponieważ jednak pojawiły się wątpliwości, czy nadal dla całego terytorium jest stosowana krótka forma *Saint Helena*, czy tylko forma długa *Saint Helena, Ascension and Tristan da Cunha* (oficjalne brytyjskie wykazy nazw nie zostały jeszcze zaktualizowane), postanowiono z wprowadzaniem polskiej nazwy poczekać do kolejnego posiedzenia.

Ad. 6. Omawianie wykazów nazw z obszaru pięciu państw Europy Zachodniej rozpoczęto od dokończenia wykazu nazw Szwajcarii. Odnośnie polskiego nazewnictwa geograficznego z obszaru tego kraju Komisja uchwaliła:

- zmianę egzonimu *Przełęcz Świętego Gotharda* na **Przełęcz Świętego Gotarda** (aklamacja) – po polsku imię świętego pisze się przez “t”, a nie “th” – “Gotard”, taki zapis mają w swojej nazwie polskie kościoły i parafie, taki zapis imienia podaje również słownik ortograficzny PWN
- przyjęcie egzonimu **Szwajcarski Park Narodowy** (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **tunel Semploński** dla tunelu w Szwajcarii i Włoszech (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **tunel Świętego Gotarda** (aklamacja)

Odnośnie polskiego nazewnictwa geograficznego z obszaru Hiszpanii Komisja uchwaliła:

- skasowanie egzonimu wariantowego **Baskonia** dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja), dla której zalecany obecnie jest tylko egzonim *Kraj Basków*
- przyjęcie egzonimu **Galicja** dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (6 głosów za wprowadzeniem nazwy, 3 przeciw, 4 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **Kantabria** dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- zmianę egzonimu *Kastylia-León* na **Kastylia i León** dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu wariantowego **Księstwo Asturii** do dotychczas istniejącego egzonimu *Asturia* dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu wariantowego **Wspólnota Madrytu** do dotychczas istniejącego egzonimu *Madryt* dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu wariantowego **Region Murcji** do dotychczas istniejącego egzonimu *Murcja* dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu wariantowego **Wspólnota Walencka** do dotychczas istniejącego egzonimu *Walencja* dla jednostki administracyjnej pierwszego rzędu (aklamacja)
- że egzonimem zalecanym będzie **Kordoba** a wariantowym **Kordowa** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu i dla miasta, dotychczas egzonimem zalecanym był *Kordowa* (8 głosów za zmianą, 2 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **Malaga** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu oraz dla miasta (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Asturia** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Baleary** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Kantabria** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Nawarra** dla jednostki administracyjnej drugiego rzędu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Ibiza** dla miejscowości (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Makaronezja** dla regionu obejmującego wyspy pn.-wsch. Atlantyku: Azory, Maderę i Selvagens w Portugalii, Wyspy Kanaryjskie w Hiszpanii oraz Wyspy Zielonego Przylądka w Republice Zielonego Przylądka (9 głosów za wprowadzeniem nazwy, 1 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **Kantabria** dla regionu (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Baskonia** dla regionu w Hiszpanii i Francji, dotychczas zalecany dla tego regionu egzonim *Kraj Basków* będzie egzonimem wariantowym (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Galicja** dla regionu (9 głosów za wprowadzeniem nazwy, 2 przeciw, 2 wstrzymujące się)
- przyjęcie nazwy **Duero** jako zalecanej w języku polskim dla całej rzeki w Hiszpanii i Portugalii (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Ibiza** dla wyspy (aklamacja)
- nie kasowanie egzonimu *Nizina Walencka* (aklamacja)

- przyjęcie egzonimu **Góry Kastylijskie** wraz z egzonimem wariantowym **Kordylera Centralna** dla gór w Hiszpanii i Portugalii (12 głosów za wprowadzeniem nazwy, 1 przeciw, 0 wstrzymujących się)
- przyjęcie egzonimu **Góry Baskijskie** (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Międzykontynentalny Rezerwat Biosfery Morza Śródziemnego** dla obszaru chronionego w Hiszpanii i Maroku (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **most Biskajski** dla mostu w Portugalete (aklamacja)
- przyjęcie egzonimu **Droga Świętego Jakuba** dla hiszpańskiego odcinka szlaku pielgrzymkowego (aklamacja)
- przyjęcie nazwy **Escorial** dla klasztoru i zespołu pałacowego koło San Lorenzo de El Escorial (7 głosów za wprowadzeniem nazwy, 3 przeciw, 3 wstrzymujące się)
- przyjęcie egzonimu **katedra Świętego Jakuba** dla katedry w Santiago de Compostela (aklamacja)

Ze względu na brak czasu, na kolejne posiedzenie przeniesiono omówienie nazw z obszarów Portugalii, Niemiec i Austrii.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Wiceprzewodniczący Komisji
mgr Maciej Zych

Przewodniczący Komisji
dr inż. Waldemar Rudnicki